

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

צעירי אגודת חב"ד

יש חדש

'התורה שלי' - שמות

בעקבות ההצלחה הגדולה בתהלוכות ל"ג בעומר בשנה שעברה, שבהן הוענק לילדים בערים רבות כרך בראשית מסדרת 'התורה שלי', יצא לאור השנה הכרך השני, ספר שמות. זו מהדורה מיוחדת של החומש לילדים, ובו ביאור הפסוקים בשפה פשוטה, לצד סיפורים מן המדרשים מלווים ציורים מרהיבים. מטרת הספר לחבר את המוני ילדי ישראל אל התורה, בדרך צבעונית וחוויתית.

פעילות באוהל רשב"י

גם השנה יקיים בית חב"ד במירון ובציון רשב"י פעילות ענפה בקרב חוגגי ל"ג בעומר במירון. הפעילות תכלול הנחת תפילין להמונים, חלוקת ערכות לחתני 'חלאקה', תהלוכות וכינוסי ילדים והתוועדויות ושיעורי תורה באוהל חב"ד בשבת הסמוכה.

'ח"י רוטל' לתהלוכות

מנהג לתרום מידה מסוימת של משקה ('ח"י רוטל') לכבוד רבי שמעון ברי יוחאי. הציבור יכול לתרום שתייה בעבור ילדי ישראל המשתתפים בתהלוכות ל"ג בעומר. שמות התורמים יועברו לברכה לציון רשב"י והרבי מליובאוויטש. מוקד התרומות <http://www.077-9708888>, או באתר: <http://www.chabadonweb.com/lagchay>

זמני השבוע

ירושלים תל אביב חיפה בארשבע אילת ניו יורק

ניספת השבת 6:47 7:02 6:54 7:03 6:59 7:38
צאת השבת 8:02 8:05 8:06 8:04 7:58 8:43

פרקי אבות: פרק ג

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד

יוצא לאור על ידי: המרכז לעזרי שלחות
ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000

טל' 073-2480711 • פקס' 03-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

מודעות: טל' 053-3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

תמונות מסוכנות המעודדות טרוו

הפקרת החיילים לטובת שיקולי תדמית תשיג בסופו של דבר את ההפך. במקום לבצע ניתוח קטן ומהיר, ניאלץ לעשות ניתוח גדול הרבה יותר.

הימלטות מפני פורעים מזמינה פיגועים קשים פי כמה וכמה

הם מפוררים את גורם ההרתעה ומעודדים את אויבינו לפגוע בחיילים ובאזרחים, מתוך תחושה שידי הצבא כבולות והוא חלש ומפוחד.

גם משטרה אזרחית, בשום מדינה מתוקנת, אינה מאפשרת התפרעויות מעין אלה. ברור לכול שכלי 'מוראה של מלכות' אין חוק ואין סדר. אם כן, למה חיילינו צריכים להיות יפי נפש, להבליג ולספוג יריקות ומטר אבנים?

אכן, זירת הקרב בימינו אינה צבאית בלבד אלא גם דעת הקהל העולמית. כלי הנשק במלחמה המודרנית אינם רובים ומטוסים בלבד, אלא גם מצלמה ומקלדת. אבל הפקרת החיילים לטובת שיקולי תדמית תשיג בסופו של דבר את ההפך. במקום לבצע ניתוח קטן ומהיר, ניאלץ לעשות ניתוח גדול הרבה יותר, וגם התמונות יהיו נעימות הרבה פחות.

טלטלה דחופה

חכמינו לימדונו כלל גדול: 'הקם להורגך, השכם להורגו'. זו התפיסה הערכית הנכונה, המונעת שפיכות דמים מיותרת. ניסיונות פגיעה יש לגדוע באיבם, ביד נחושה ותקיפה. מי שמנסה 'להכיל' פגיעה ביהודים, ומי שרושם כהישג הימלטות מפני פורעים - מעודד ניסיונות נוספים וחמורים פי כמה וכמה.

זו תוצאה ישירה של תפיסות העולם ה'ליברליות' המחלחלות לתוך הצבא, והמהוות איום חמור על יכולתו להגן על העם והארץ. המערכת הזאת זקוקה לטלטלה דחופה, ויפה שעה אחת קודם.

תמונות החיילים הנמלטים מפני פרחחים המיידים עליהם אבי נים, מתוך הפקרת תיק ובו ציוד צבאי - אמורות להדליק אצלנו את כל נורות האזהרה. ככל שהתמונות האלה מופצות ברשתות הערביות, אני חנו אמורים לחוש דאגה גדולה יותר.

בעת האחרונה עלה על סדר היום שינוי הערכים המתחולל בתוך הצבא. במקום להיות צבא העם, הוא נהפך להיות צבא המקדם תפיסות 'ליברליות' קיצוניות, הדוגלות בהרס המשפחה המסורתית וביצירת שוויון מופרך בין גברים לנשים. רבים כבר מוחים זמן רב על עצם המגמה הזאת, ועל הסכנה שהיא טומנת בחובה ליכולתו של הצבא להילחם כראוי באויבו.

עכשיו מתברר כי אכן העיוות חדר גם לשורשי תפקידו המרכזי של הצבא. הרוח הנושבת מן המפקדים אל החיילים אומרת שהעיקר הוא לסיים אירועים ב'שקט'. במקום להרתיע את האויב ולנצח את התוקפים, מעדיפים לברוח ולהתבזות. אלא שה'שקט' הזה עלול לגבות מחיר כבד מאוד.

עוצמה, לא חולשה

זה זמן רב מתקבל הרושם כי לראשי הצבא התדמית חשובה משלומם וביטחונם של החיילים. הללו נדרשים לספוג השפלות והתגרריות, הגובלות לעתים בסיכון חייהם ממש, ובלבד שלא יפצו בעולם תמונות המציגות אותם מתנהגים בקשיחות ובתקיפות.

האיפוק הקיצוני הנדרש מן החיילים אינו משדר עוצמה וביטחון אלא פחד וחולשה, ואלה מעודדים את הפורעים. בסופו של דבר יתפתח עימות קשה לאין ערוך, וגם התמונות יהיו קשות הרבה יותר.

התגרריות וידי אבנים מצד הערבים אינם משחקי כבוד, שכביכול אפשר להבליג עליהם ולספוג את העלבון. זו התרסה כנגד השלטון וערעור סמכותו. אם חייל העומד על משמרתו מאפשר לפרחחים להשפילו ולהקניטו, ואם קבוצת חיילים חמושה נמלטת מפני מידי אבנים,

טעותם של נדב ואביהוא

מזה מובן ערכם של בני אהרון שמתו על קדושת שמו יתברך, "בקרבתם לפני ה' וימותו".

רק מן השמים

ועדיין צריך להבין איך אפשר לשבח את מסירות הנפש, בשעה שהיא סותרת את ערך החיים עלי אדמות וביצוע השליחות להאיר את העולם באור התורה והמצוות. ואם ערכה רם כל-כך, כפי שעולה מסיפורו של ה'בית יוסף', מדוע אין זה עומד לזכותם של שני בני אהרון?

אדמו"ר הזקן כותב שייסורים מכפרים על חטאי של האדם רק בתנאי שהם באים מלמעלה: "הקב"ה מביא עליו ייסורים, כמו שכתוב ופקדתי בשבת פשעם". גם מסירות נפש יש לה מקום רק כאשר היא נכפית על האדם מן השמים. ואולם בני אהרון בחרו מעצמם להיות במעמד של קרבה לקב"ה שהביאה אותם לידי כלות הנפש, ובכך הפרו את הצו "ובחרת בחיים", ולכן הדבר נחשב גנאי בעבורם.

(תורת מנחם, כרך נב, עמ' 362)

אמרת השבוע

אהבת ישראל של גנב

רבי זושא מאניפולי היה עני מרוד, ובכל זאת פתח את ביתו לפני עניים ועוברי אורח. פעם אחת קיבל עשרה רובלים, והניחם בתוך החומש, בפרשת יתרו, ליד הפסוק "לא תגנוב".

הבחין בכך אורח לא מהוגן, לקח חמישה רובלים ואת החמישה הנותרים טמן בחומש ליד הפסוק "ואהבת לרעך כמוך".

כשבא רבי זושא לקחת את הכסף, לא מצאו במקום שהניחו, עד שמצאו את חמשת הרובלים ליד הפסוק "ואהבת לרעך כמוך". ענה ואמר: "אוי זושא, כשהיו לך עשרה רובלים לקחת את כולם לעצמך; ואילו היהודי הזה, כשבא סכום זה לידי, נטל מחצית בלבד, ואת החצי השני הניח לזושא, מתוך אהבת ישראל".

פתגם חסידי

"כשהייתי בן שבע קיבלתי עליו שלא להרע לשום נברא בעולם. וגם כשגוי מציק ליהודי אינני מתפלל שהגוי יוכה, אלא שתרום קרנו של היהודי, שלא יוכלו להציק לו" (רבי דוד מצורטקוב)

[משה ואהרון], ואני ואתה ננהיג את הדור". מכאן שנדב ואביהוא עמדו במדרגה שהיה בה כדי לזכותם בהנהגת העם, במקום משה ואהרון.

על מותם של בני אהרון, שבו נתקדש שם שמים, אומר רש"י: "כשהקב"ה עושה דין בצדיקים, מתיירא ומתעלה ומתקלס... וכן הוא אומר: נורא אלקים ממקדשיך, אל תקרי ממקדשיך אלא ממקדשיך". כאשר הקב"ה מבקש להטיל את מוראו בעולם, הדבר נעשה על-ידי מסירות נפש.

לא זכה

מפורסם סיפורו של רבי יוסף קארו, ה'בית יוסף', שהובטח לו מן השמים כי הוא עתיד למסור את נפשו על קדושת ה', אולם למעשה נענש ולא זכה לכך, אלא האריך ימים. ולכאורה, איזה ערך יש למיתתו של רבי יוסף על קידוש השם לעומת חיבור השולחן ערוך, שנעשה מורה ההוראה לכלל ישראל עד סוף כל הדורות?!

מכאן שמסירות הנפש מרוממת את היהודי למקום נעלה אף יותר מחיבור השולחן ערוך!

מותם של נדב ואביהוא, בני אהרון, נבע משאיפתם הגדולה לצאת מן העולם הגשמי ולדבוק באלוקות. האסון שפקד אותם "בהקריבם אש זרה אשר לא ציווה אותם" מחדד את שליחותו של היהודי לפעול בתוך העולם דווקא, ולא לבקש השגות רוחניות שהן מעבר ליכולת הכלתו.

ועם זה יש היבטים חיוביים במעשה של בני אהרון, עד שמשוה רבנו עצמו אמר במיתתם: "הוא אֲשֶׁר דָּבַר ה' לְאֹמְרוֹ, בְּקִרְבֵי אֶקְדֹּשׁ". מתי דיבר ה'? מפרש רשי: "וְנִעְדַּתִּי שְׁמָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִקְדַּשׁ בְּקִבְדִּי, אל תקרי בכבודי אלא במכובדי... יודע הייתי שיתקדש הבית במידעיו של מקום, והייתי סבור או בי או בך, עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך".

מדרגה גבוהה

יתרה מזו, גם הביטויים המיוחדים במדרשי חז"ל לנדב ולאביהוא, המשקפים התנהגות שאינה חיובית מצדם, מבטאים גם את מעלתם: "אמר לו נדב לאביהוא, אימתי ימותו שני זקנים הללו

מן המעיין

שקר | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

לא לשקר לרבים

"ולא תשקרו איש בעמיתו" (ויקרא יט,יא). "ולא תשקרו" נכתב בלשון רבים, להזהיר שכשם שאסורה גנבת דעת של היחיד, כך אסורה גנבת דעת של הרבים, במסווה של דיפלומטיה ופוליטיקה.

(מטה אהרון)

אין שקר, אין גנבה

מי שאינו מדבר שקר, אין גנבה בביתו. רמז לדבר הפסוק (ויקרא יט,יא) "לא תגנובו ולא תכחשו ולא תשקרו איש בעמיתו".

(רבי פינחס מקוריץ)

אי אפשר לחקות

כל דבר ניתן לחיקוי חוץ מן האמת, שכן אם אתה מחקה את האמת - אין זו אמת.

(רבי מנחם-מענדל מקוצק)

זיכרון טוב

העולם אומר ששקרן צריך להיות בעל זיכרון טוב, שיזכור מה שאמר לפני זמן, כדי שלא יתפסוהו בשקר. זה הפירוש (שבת קיח) "מימי לא אמרתי דבר וחזרתי לאחוריי" - מכיוון שדיברתי רק אמת, לא הוצרכתי להביט לאחור, לזכור מה שאמרתי קודם.

(עיטורי תורה)

בושה מפני האמת

האמת תובעת שהדברים יהיו כפי שהם בטהרתם, בלי כל מלבוש וכסות, ומאחר שבני האדם בטבעם צנועים הם ובעלי בושה, הרי הם מתביישים להתקרב אליה...

(רבי אייזל מסלונים)

השקר מתדמה לאמת

הצער על שקר העולם הוא לא כליכך על השקר עצמו, אלא על זה שהשקר מתדמה לאמת; שעושים את השקר לאמת. עבודת החסידות היא לנקות ולהוציא את השקר מתוך האמת, שהאמת תהיה נקייה וטהורה.

(ספר השיחות ת"ש)

שקר משולש

השקר של העולם הזה הוא שקר משולש - נוח וקל לשקר, השקר מתקבל יותר מדבר אמת, הכול חשודים בשקר.

(הרבי הרי"צ מליובאוויטש)

תורת האמת

"אשר נתן לנו תורת אמת" (נוסח ברכת התורה). האמת עצמה היא תורה שלמה. התורה היא אמת, והיא מביאה לידי אמת, שנוכל לקלוט את האמת ולהבינה.

(לקוטי דיבורים)

העגונה שלא הותרה

אברהם מושקוביץ, מהעיר פיאטרה נייאמץ שברומניה, היה בין היהודים שגויסו לצבא הרומני במלחמת העולם הראשונה והוא נשלח לחזית. בתחילה קיבלה רעייתו, שנתורה בביתם עם בנם הקטן, מכתבים תכופים ממנו. כל מכתב נשא עמו את חיים משדה הקרב.

ופתאום חדלו המכתבים מלבוא. שבועות וחודשים עברו מאז הביא הדוור את המכתב האחרון מהבעל הלוחם, ומאז אין שום סימן חיים.

מיום ליום גבר והלך החשש שלשומו. רעייתו וקרוביו כססו ציפורניים בהמתנה מורטת עצבים, אך שום בשורה לא באה. גם כאשר שככו הדי הקרבות והלוחמים החלו לשוב, בבית משפחת מושקוביץ עדיין לא היה קצה חוט לפתרון תעלומת היעלמו של הבעל והאב.

יום אחד קרה הדבר שממנו חרדו יותר מכול. הדוור הביא משלוח לביתו של מושקוביץ. כשרעייתו פתחה את החבילה, כמעט התעלפה. היו בה חפציו האישיים של בעלה. המשמעות הייתה ברורה. זעקות השבר של האומללה החרידו את כל הסביבה. אָבל ירד על יהודי נייאמץ.

אף שגופתו של האיש לא נמצאה, ואף לא היו עדים לנפילתו, רסיסי המידע שהגיעו תמכו בהערכה שאכן מצא את מותו בקרב. לבם של קרוביו ומכריו נקרע למשמע הקדיש מפיו של הבן הרך. אלמנתו ובני משפחתו ישבו שבעה והתאבלו עליו כדן.

בתום ימי האבל החלו קרובי האלמנה לדבר על לבה לשקם את חייה ולהינשא. בתחילה לא רצתה לשמוע על כך, אך בסופו של דבר השתכנעה, ובלב כבד פנתה אל רבי חיים־מרדכי רולר, רבה הנערץ של העיר, ששמו יצא לתהילה כמתיר עגונות.

האלמנה שטחה לפניו את תלאותיה. היא תיארה כיצד נטרפה ספינת חייה, כיצד עונתה יום ולילה על־ידי הספקות, עד שהגיעה הידיעה המרה.

רבי חיים־מרדכי השיב לה כי ברגע זה הוא טרוד בסוגיה מורכבת, ודעתו אינה פנויה לרדת לעומקו של המקרה ולפרטיו. הוא הביע השתתפות בצערה של האישה, וביקש ממנה לבוא בפעם אחרת.

אלא שגם כאשר באה האישה במועד השני התקשה רבי חיים־מרדכי להתפנות לעניינה. כשהדבר חזר

ונשנה, הבינה האלמנה כי הימנעותו מלדון בעניינה אינה מקרית.

בצר לה שיתפה בכך את קרובי משפחתה, והללו, שהיו מנכבדי הקהל, פנו אל רבי חיים־מרדכי והפצירו בו לתת לאישה 'היתר' עגונה'. הם חששו כי גם אם רבנים

אחרים יתירו לה להינשא, הימנעותו של רבי חיים־מרדכי מלהתיר תקשה עליה למצוא את זיווגה.

לנוכח ההפצרות נאות רבי חיים־מרדכי להיכנס בעובי הקורה. הוא עשה בירור מעמיק על קורותיו של האיש, חקר עדים ודלה כל רסיס

לומדים גאולה

מאת מנחם ברוד

כוחם של יהודים

האם בכוחנו להחיש את ביאת המשיח? האם הגאולה ומועדה לא נקבעו מראש? מתברר שהגאולה תלויה בנו ובמעשינו, ובידינו להחיש ולהקל 'מחבלי המשיח'.

כוחם של יהודים לחולל שינוי גם למעלה בא לידי ביטוי בעניין פסח שני. כאן רואים כי 'התעקשות' של יהודים יכולה לשנות אפילו את סדרי התורה. לכאורה איזה מקום היה לטענתם? הלא דברים רבים בתורה תלויים בזמן ומקום? יש זמנים לקריאת שמע, לתפילות, לקיום מצוות מסוימות וכדומה. מי שלא קיים מצווה במועדה, הפסיד אותה. התורה גם קבעה זמן מיוחד להקרב קרבן הפסח – י"ד בניסן – וגם הגבילה את אפשרות ההקרבה לטהורים בלבד. והנה, היו אנשים שבערב פסח לא היו טהורים ולא יכלו להקריב את הפסח, ובאו אל משה רבנו בתביעה: "למה ניגרע!". בעקבות זאת נתן הקב"ה את עניין 'פסח שני', שמאפשר להקריב את הפסח גם חודש אחר־כך – בי"ד באייר!

הדרך הישרה

הדבר דורש ביאור: אם אפשרות זו הייתה קיימת בתורה, למה הקב"ה לא הודיע על כך למשה מלכתחילה; ואם לא היה בתורה דבר כזה – איך ייתכן שבני־אדם, בטענותיהם ובתביעותיהם, יגרמו לתורה להשתנות?! וכפי שה'אור החיים' שואל: "ומה רצו, ליתן להם תורה חדשה?!"

תורת החסידות מסבירה סוגיה זו על־פי מאמר חז"ל על הפסוק "טוב וישר ה', על כן יורה חטאים בדרך". אומרים חכמינו: "שאלו לחכמה: חוטא מהו עונשו? אמרה להם: חטאים תרדוף רעה. שאלו לנבואה: חוטא מהו עונשו? אמרה להם: הנפש החוטאת היא תמות. שאלו לתורה: חוטא מהו עונשו? אמרה להם: יביא אשם ויתכפר לו. שאלו לקב"ה: חוטא מהו עונשו? אמר להם: יעשה תשובה ויתכפר לו". מכאן עולה כי אפשרות התשובה אינה קיימת מצד החכמה והנבואה, ואף לא מצד התורה, אלא מצד הקב"ה בכבודו ובעצמו בלבד.

הסבר העניין: התורה מייצגת את הדרך הישרה והמסודרת שבה האדם צריך לצעוד. היא קובעת מה עליו לעשות, מתי ואיך – וכך צריך יהודי לחיות ולהתנהג. ברגע שיהודי סוטה מן הדרך הסלולה שהתורה פורשת לפניו, הוא יוצא מתחומה; אין לתורה עוד מה לומר לו. על כן אין בתורה, מצד עצמה, עניין כמו 'פסח שני': היא קובעת כי יש להקריב את הפסח ב'פסח ראשון' דווקא, ואין אפשרות אחרת.

כוחה של זעקה

אלא שכאן נפל דבר. יהודים לא יכלו לשאת את המחשבה שמצווה גדולה כל־כך קרובן פסח תחסר להם. תביעתם לא הייתה מחאה, אלא זעקה פנימית שנבעה מכאב עמוק. הם אכן רצו שתינתן להם 'תורה חדשה' – שהקב"ה יעשה בעבורם דרך של תשובה ותיקון.

כאן נתגלה כוחה העצום של התשובה, שמגיעה אל הקב"ה עצמו, למעלה מהסדר הקבוע של התורה. אמנם על־פי התורה "עבר זמנו, בטל קרבנו", אך מצד הקב"ה ניתנת הדרך של התשובה, שמאפשרת לתקן את הפגמים. זו דרך שאינה על־פי הסדר הרגיל, ולכן לא נכתבה בתורה מלכתחילה. מגיעים אליה על־ידי עבודה שאף היא אינה על־פי הסדר – עבודת התשובה. הזעקה הפנימית של היהודי, הפורצת מעצם נשמתו, עולה אל הקב"ה עצמו ופוחתת צינורות חדשים של שפע אלוקי שמאפשרים לתקן את כל הפגמים – ובשעה אחת.

לכן בכוחה של התשובה לדלג גם על הקיצים והחשבונות של הגאולה, וכפסק הרמב"ם: "ישראל עושים תשובה – ומיד הם נגאלים", מיד ממש, ברגע אחד. כי על־ידי התשובה מגיעים אל הקב"ה עצמו ומשנים את כל הסדרים.

מידע שעשוי לתרום להכרעת הדין. בסופו של דבר התגבשה בלבו ההחלטה להתיר את האלמנה, לשמחת קרובי משפחתה. הוא אף קבע מועד להענקת כתב ההיתר.

ביום המיועד באו לשכתו האלמנה וקרוביה. רבי חיים־מרדכי נטל את הקולמוס, טבלו בדיו, וניגש להעלות על הכתב את נימוקי ההיתר. אלא שבטרם השלים הרב את השורות הראשונות נשבר הקולמוס.

"האם יש למישהו קולמוס?", שאל רבי חיים־מרדכי את הנאספים. כשנענה בשלילה נאלץ הרב לדחות את המעמד למועד אחר, למינת לב כולם. כשנקראו שנית, כבר היו הללו מצוידים בעטים...

הפעם לא היו תקלות. רבי חיים־מרדכי החל להעלות על הכתב את פסקו. האותיות השחורות מילאו במהירות את גיליון הנייר, ופירוטו בבהירות רבה את המקורות ההלכתיים שעליהם נסמכו טיעונו של הרב, הביאו את דברי הפוסקים והסבירו היטב את נימוקי ההיתר.

כשסיים, ביקש רבי חיים־מרדכי לחתום את שמו בתחתית הגיליון, אולם אז אירעה תקלה: ידו נתקלה בקסת הדיו וזו התהפכה. הדיו השחורה ניגרה ממנה על גיליון הנייר והורידה לטמיון את עמלו של הרב.

באותו רגע ניטר רבי חיים־מרדכי ממקומו, וקרא בסערת נפש: "לא אוכל להתיר עגונה זו!". לנוכחים היה ברור כי עיכוב שמימי מונע מהאישה לזכות בהיתר. הם סבו על עקבותיהם, ויצאו בשתיקה מהחדר.

חלפו כמה חודשים. יום אחד הרעידה הבשורה את העיר: בא ההרוג ברגליו! אברהם מושקוביץ חזר לביתו, בריא ושלם! העיר הייתה כמרקחה. הכול באו לחזות בפלא ולשמוע מפי גיבור הפרשה את קורותיו.

התברר כי החייל נפל בשבי, ונמנע ממנו ליצור קשר עם בני משפחתו. עתה בוצעה עסקת חילופי השבויים והוא יצא לחופשי.

דבר המעשה התפשט כאש בשדה קוצים. הכול שחו בנפלאות ההשגחה העליונה ובהתערבותה למניעת מכשול גדול בישראל. ורבי חיים־מרדכי עצמו אמר: "כשבאה אליי אישה זו חשתי חוסר רצון לסייע לה, אף־על־פי שנרתמתי תמיד לכל מקרה של עגונה. הבנתי שמן השמים רומזים לי להשתמש מלהתיר מקרה זה, ובסייעתא דשמיא מנעו ממני מכשול גדול!".

(על־פי סיפורו של ר' אהרן סורסקי, 'המודיע')

שמירת שבת ברמת אביב ג'

החברים הזוהיר אותי מהעתיד הכלכלי הצפוי לי", הוא מספר. "אף אחד לא האמין במהלך הזה. אבל זו האמונה שלי, וב"ה אני שורד".

לא מרים ידיים

בעלי מכולות ועובדיהן בתל-אביב הם הנפגעים הישירים מפסיקת בית המשפט העליון, שאישרה את חוק העזר העירוני שמתיר פתיחת מרכולים בשבת. תרבות העסקים הפתוחים בשבת בהחלט פוגעת ביהודה, אבל הוא אינו מתכוון להרים ידיים.

"יש כאן דעה רווחת", משתף יהודה, "שעסקים כמו שלי עושים את הכסף הגדול בשבת. לפי דעה זו, מבחינה כלכלית, אין היגיון להיות סגור בשבת. אבל אותי זה לא מעניין. בורא עולם לפני הכול. גדלתי בבית מסורתי, הוריי אנשים דתיים. איני מוכן לעבוד בשבת. כך גם עם הכשרות. אם אני מוריד את הכשרות, אני אמור לכאורה להרוויח יותר. אבל אנחנו יהודים, נולדנו בארץ ישראל, זו דרך החיים שלי".

בית של אמונה

לדבריו, הוא נתקל גם בתגובות עוינות. "השבוע נכנסה אליי אישה וכשראתה את סמל הכשרות, אמרה שלא תדרוך כאן, כי לטענתה במקום שיש כשרות יש שחיתות... אמרתי לה שיש

בכל יום שישי בצהריים יהודה מכלוף נועל את בית הקפה 'פרש' שבבעלותו, ונוסע לביתו להתכונן לשבת קודש. לכאורה דבר טבעי ומובן מאליו, אבל למי שמחזיק בית קפה בלבה של רמת אביב ג', מול מרכז שוסטר, זה כרוך במסירות נפש לא פשוטה.

בשעה שיהודה חוזר מבית הכנסת עם ילדיו ועושה קידוש, בתי הקפה המתחרים בו פתוחים. אין זה דבר פשוט להחזיק בית קפה באזור כזה ולסגור אותו בשבת. סיפורו של יהודה מספק הצצה לרחשי לבם של בעלי עסקים לא מעטים בתל-אביב, המקפידים לשמור את השבת.

הזהירו אותו

כבר מגיל ארבע-עשרה יהודה נמצא בתחום המסעדות. הוא התחיל כשוטף כלים, שימש טבח, וכשבגר ניהל מטבח. כיום הוא בעלים ושותף של כמה מסעדות, אחת מהן ברמת אביב. כשקנה את בית הקפה החליט גם לקבל כשרות של אחד מגופי הכשרות. "אני שומר על כשרות גם בארץ וגם כשאני בחו"ל", הוא אומר. "אני גם מארגן כאן שיעור תורה שבועי. זה חלק ממני. השיעור גדל הולך, ובעת האחרונה כבר משתתפים בו יותר מחמישים אנשים".

סביבתו הקרובה נדהמה כשהודיע שבית הקפה שלו יהיה סגור בשבת וישמור כשרות. "אחד

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

תוכחה ולא שנאה

שאלה: כיצד עליי להגיב אם פגע אדם בכבודי או ברכושי?

תשובה: לאדם שנפגע יש נטייה לשנוא את הפוגע, גם אם אין הוא חושב לגמול לו כרעתו, אך אין זו דרך רצויה, וכך עשה אבשלום, כמו שנאמר (שמואל ב' י"ג, כ"ב): "ולא דיבר אבשלום עם אמנון למרע ועד טוב, כי שנה אבשלום את אמנון".

התורה אסרה על הנפגע לשנוא בלבו את הפוגע, שנאמר (ויקרא י"ז): "לא תשנא את אחיך בלבבך", אלא מצווה עליו לדבר עמו גלויות, ולומר לפוגע: "למה עשית לי כך וכך, ולמה חטאת לי בעניין פלוני?", כפי שנאמר בהמשך: "הוכח תוכיח את עמיתך". אם חזר בו הפוגע וביקש את סליחתו, עליו למחול לו ולא להקשיח את לבו, ככתוב

(בראשית כ"ז): "ויתפלל אברהם אל האלוקים" בעד אבימלך ובני ביתו.

ואולם מי שאינו רוצה להוכיח את מי שפגע בו ולא לומר לו מאומה, מפני שהוא מכיר את הפוגע שאינו חש בעלבונם של אחרים, או שדעתו משובשת, ותחת זאת הוא מוחל לו בלבו ואינו שומר שנאה כלפיו - הרי זו מידת חסידות. לא הקפידה התורה אלא על השנאה.

מצוות התוכחה חלה גם על כל מי שראה את חברו חוטא או הולך בדרך לא טובה, ואף אם לא הצליח לשכנעו יחזור ויפנה אליו אפילו מאה פעמים (ככפל הלשון "הוכח תוכיח"). עד שזה יגיב כלפיו בתוקפנות, ובכך יתברר שאי אפשר עוד להעיר לו. ואולם באדם זר לו לחלוטין, וכשאינן מקום לשכנעו, אפשר להימנע מראש מהניסיון להוכיחו.

מקורות: רמב"ם הל' דעות פ"ו ה"ו וה"ט. שו"ע אדה"ז או"ח סי' קנ"ט ו"ח.

בורא עולם לפני הכול. מכלוף ומסעדתו

מסביב הרבה מתחרים בלי כשרות ושאנחנו לא מחייבים אף אחד להיכנס אלינו. כאן שומרים כשרות והמקום שומר שבת".

הקשיים אינם מרתיעים אותו: "על הנייר אולי אני מפסיד מהסגירה בשבת, אבל אני חי לפי האמונה שלי, ואני מאמין שבכסף של שבת אין ברכה. הנפש שלי אומרת להקפיד על השבת והכשרות. יש לי שישה ימים לעבוד ולהוכיח שאני טוב. יום אחד בשבוע לא עובדים. יש לי שלושה ילדים. אני הולך איתם לבית הכנסת, עושה קידוש, אוכלים יחד. הטלפון לא מעניין אותי. אף אחד לא ייקח ממני את זה".

הזוהר הקדוש ע"פ מתוק מרדכי
הפירוש הנפלא שהתקבל בכל תפוצות ישראל
מבצע ל"ג בעומר
ב-3 פורמטים - משלוחים חינם להזמנות
1800-350-330

חיי משפחתך חשובים לך?
ביטוח בריאות קולקטיבי אנ"ש:
✓ פוליסה רחבה ביותר
✓ כרמיה נמוכה, מער משוער כ-50%!
יעוץ חינם 24 שעות ביממה
077-444-777
גפן בס"ד

פינעף און פערציג שקלים פתיחה!

גם אם אתה לא מבין אידיש, כאן תשקיע - בקנייה תחסוך.

